

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. V.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

C. A. P. V.

Bolita deinde ea omnia
vetusta solennia fuere, le-
gibusq; nouis introducū,
vt matrimoniū solo coe-
untium consensu perfece-
retur, idq; satis esset ad le-

gitimam sobolem comparandam *a* pau-
cis exceptis casibus, vbi instrumenta do-
talia sunt necessaria, *b* quem tamen con-
sensum, vt manifestus esset, verbis expri-
mi lex iussit. *c* Aliter enim ad mulierem,
vt vxorē, aliter vt ad concubinam accede-
dum est, Siquidem cum hac nobis omnis
vitæ consortiū, omnia diuina, humanaq;
iura communia sunt futura, *d* cum illa
quicquid intercedit, plerunque volupta-
tis gratia potius fieri intelligitur. Nō ne-

Igo tamen, & absque verbis matrimoniū
iure ciuili iniri posse, dummodo exte-
rior aliquo actu aut euidenti quopiam in-
dicio, ceteris significetur, cum ea nos v-
xorio animo versari, *e* & idē qui in re-
bus veneris cum muliere deprehensus est,
ita satis crimen excusare poterit, si eam se
veluti vxorem, non vt amicam cognouit.
se asserat, idq; aliqua probabili nitatur
coniectura, *f* quæ quidem cum ex perso-
narum æqualitate, conditione, tum verō

ex mu-

a l. si dona-
tionum. C. de
nupt.

b §. quia ve-
rō leg. i. Au-
then. vt lic.
matr. & au-
cum glos.

c Glos. i. cum
notissimi. ver.
solam. C. de
præscrip. 30.
ann.

d l. i. de ritu
nupt.

e l. in libe-
ra, cum glos.
de ritu nupt.

f Bald. c. i. §.
iniuria. de pa-
ce iur. nu. 39.
& in l. i. C. de
confess. nu. 33.

a l. donat, de
donat. vbi l.
mol.

b cap. 19.

ex mutua illa consuetudine, quæ inter eos
intercedit, facile colligi potest, *a* quod &
infra agemus. *b* Sed hæc Iure ciuili. Ius

verò Pontificium aliud circa hæc statuit :

² exigit enim solennia multa in contrahē-
dis nuptijs, præter eorum consensum, qui
iungi volunt, veluti vt à parentibus puel-
læ petantur, honestè dotentur, Paranymp-
hi nuptijs adsint, in templo à sacerdote

c cap. 1. 30. q.
5.

lustrantur, preces summo Deo nuncupē-
tur, & huiusmodi quædam, *c* quæ de sa-
cræ veteris legis ritibus sumpta esse vidē-

d Tob. cap. 7.
8. 10.

³ tur, *d* quarum tamē nonnulla facile qui-
dem omitti possunt, cū honestatis tantū
cuiusdam causā requirantur, quale illud
est, vt parētes filias suas viro despondeāt,

e cap. nostra-
tes. in fi. cum
gl. 30. q. 5.

ijsq; æquam dotem constituent, *e* alia ve-
rò si adhibita non sint, non quidem ma-
trimonium ipsum vitiant, sed magni eos
qui hæc solēnia spreuerint, criminis reos

f Host. in
sum. de clan-
dest. §. quam
pœnam. &
Abb. cap. 1.
cod. tit.

reddunt. *f* Vnde & ius Pont. has deinde
non nuptias, sed clandestina vocat ma-
trimonia, mulieremq; sic priuatim ductā,
non vxorem, sed concubinam. *g* Hincq;

g cap. omni-
bus, §. 1. 34. di-
stin. & Cardi.
in §. is qui.
ead. dist.
h d. l. in libe-
ræ, d. l. donat.

⁴ oritur quoque summa inter Ius ciuile &
Pont. differentia. Nam Iure ciu. qui cum
ingenua & sibi æquali muliere consuetu-
dinem habuerit, is præsumetur matrimo-
nij causa ita cum illa versatus esse, vt mo-
dò diximus. *b* Ast ius Pontif. nisi præsen-
tibus

ribus testibus; alijsq; ritibus seruatis, palam de vtriusque consensu initio constitit, eam coniunctionem secutam, adulterium potius seu stuprum, quam matrimonium interpretatur. *a* Vult enim vtriusque coeuntis voluntatem omnino manifestam, verbisq; expressam esse. *b* Quod tamen non ideo factum est, quasi consensus tacitus, ad verum matrimonium conficiendum, sicuti & expressus idoneus non sit, nam & solo consensu hoc iure constat matrimonium. *c* Sed lex Pontif. quæ cuiusque salutem præ oculis semper habet,, *d* vt periculis omnibus occurrat, in quæ naturæ nostræ imbecillitas labi posset, illam partem quæ vnicuique tutior esse possit, semper amplectitur. *e* Proptereaq; vbi verba non sunt expressa, cum dubia ea sit cõiunctio, alteriusq; mutata voluntate, fraus facile committi, & dirimi matrimonium posset, *f* lex ad turpem omnem suspicionem excludendam, tum etiam ne quis iudici queat imponere, voluit consensum hunc palam significari. *g* Quæ res quoad matrimonij vim, Deiq; iudiciũ, minus erat necessaria, cum is satis intima cordis nostri norit penetralia, intelligatq; qua mente & consilio à nobis cuncta gerantur. *h* Propterea si quærat aliquis, an matrimonium sic clam cõtractum,

a Gloss. c. 1.
30. q. 5. & in e.
illud. ver. vxor
rem, de præsumpt.
b cap. tua, de
spousalib.

c cap. sufficiat. 27. q. 2. c.
cum locum.
de spons.
d cap. significasti. 2. de
homic.

e Gloss. d. c. 2.
liter. 30. q. 5.

f cap. si quis.
ead. quæst.

g Præpos.
Rub. de clandest.
dest. de sp.

h cap. tua. c. 1.
gl. de spons.

6 tractum, bona tamen coniugij fide matrimonium verè sit: Respondendum est, id proculdubiò reipsa matrimonium esse, ex quo matrimonij causa vterque con-

a d.c. si quis.
Card. Cal. Pre-
pos. Rubr. de
cland. desp.
Dec. conf. 231.
nu. 6.

sentit, a ecclesia tamen id ita interim non probat, quòd illi iusta solennia defuere. Intelligimus ergo, hæc non perficere matrimonium, sed potiùs declarare. Qua-

propter si hi, qui sic clàm initio vt coniuges simul coierunt, rem deinde alijs, vt se se habeat, detexerint, ij post non vt fornicatores, sed veri coniuges etiam antea cto

b cap. 2. de
cland. desp.

b cùm & antea vir ac mulier quoad affectum, rectè vxor & maritus appellari possent, c quin & alijs quandoq; modis con-

c cap. omni-
bus. §. 1. 34.
dist.

tingit, furtiuum initio concubitum, post iustum connubium censerì, d quos suo loco commodiùs referemus. e Hinc ergo

d c. illud. de
præsumpt. c.
is qui fidem,
de spòs. Alex.

sequitur, vt nec filij nati ex hoc clandestino coniugio illegitimi habeantur, præter-

e cap. 10.

quàm si intra gradus prohibitos fuerint concepti, f legis enim illa præsumptio, vt

f cap. fin. §. si
quis verò. eo.
tit.

vbi solennia omnia adhibita nō sunt, fornicatio potiùs talis sit censenda, in ipso

g Abb. c. la-
tor. qui fil.

furtim coeuntium odium, tantum recepta est, quæ non ideo legitimos filiorum

hinc leg. Dec.

natales vlla in parte lædit. g Sed tutius

c. ecclesia. de
const. nu. 44.

multò erit, morem ab ecclesia in nubendo constitutū obseruare, vt parentes quo-

Alciat. reg. 2.
præsump. 5.

uis

uis tempore, & suæ ipsorum famæ, & liberorum suorum consulant. Si tamen alia esset alicuius ciuitatis cōsuetudo, quæ aliquid ex his quæ ab ecclesia requiruntur, soleat omittere, non crederem eum nota dignum, qui patriæ institutum sequeretur, & cū traditum sit, ea tantum claudestina matrimonia dici, quæ præter morem, ritumq; patrium contracta sunt. *b*

8 Idcircoq; nec hodie ampliùs publica illa in ecclesijs denunciatio propositis edictis videtur necessaria, & cū satis sic conuocatis amicis hæc solennia peragere, qui mos vbique ferè, sed maximè in Italia adhuc viget, vt Doctores multi attestantur. *d* Quoniam tamen in hac re, magni nominis Ruinum, in responsis suis variasse legimus, e de ea latius infrà agendum referuabimus. *f*

DE VARIIS CAUSIS
matrimonium impedientibus.

- 1 Non licet eodem tempore plures uxores habere, & qua sit ratio.
- 2 Cur inter propinquos matrimonium prohibeatur.
- 3 Inter ascēdentes & descendentes non cōsistit matrimonium.

4 Inter

a Sozin. Iun. conf. 86. col. pen. & fi. in 2.

b Bart. l. 2. C. de his qui ex pub. rat. li. 10.

Abb. c. fin. de claud. despō. num. 9.

c De qua in c. fi. de claud. despon.

d Ioan. Lup. in tract. de matr. & le. in 2. par. princi.

Doct. & præp. c. fi. de claud. despō.

e Ruin. confil. 14. num. 10 in 3. & idem contra, in cōfil. 51. num. 15. vol. 5.

f cap. 9.

- 4 *Inter transuersales quando permittatur.*
- 5 *Apud Hebraeos cur fratris mortui uxorem ducere liceret.*
- 6 *Iure civili intra quem gradum nuptiae probentur.*
- 7 *Quid ius Canonicum statuatur, & cui magis standum sit.*
- 8 *De cognatione spiritali.*
- 9 *De cognatione legali, An ex his matrimonium impediatur.*

C A P. V I.

QUOD modò diximus, ad legitimorū filiorum procreationem, satis esse, virū & uxorem inter se matrimonij causa cōsentire, hoc tamen non vsquequaque, sed moderatè sanè intelligèdum est. Sunt enim certæ personæ exceptæ, cum quibus non nuptias contrahimus, & quasi limites quidā præfixi, quos in nubendo transilire omninò prohibemur. Nec enim quod antea de pluribus gentib. & nationibus retulimus, apud quas sine delectu nunc filij matribus, nunc patres neptibus, ipsiq; inter se fratres & sorores, atq; vni plures quandoque miscebantur, huiusmodi